

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Δημητρίου Αθανασίου

Μέλους Ε.ΔΙ.Π.

Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας,
Θεολογικής Σχολής, Εθνικού και Καποδιστριακού
Πανεπιστημίου Αθηνών

**Περιέχον: Βιογραφικά στοιχεία, περιγραφή της διδακτικής,
ερευνητικής και διοικητικής δραστηριότητας και τίτλους
δημοσιεύσεων**

Αθήνα, 2023

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Α'. Βιογραφικά Στοιχεία-Εκπαίδευση/Σπουδές-Επαγγελματική Εξέλιξη.....	σσ. 3-4.
Β'. Διδακτικό Έργο.....	σ. 5.
Γ'. Διοικητικό Έργο.....	σσ. 6-7.
Δ'. Εργογραφία.....	σσ. 7-10.
Ε'. Εισηγήσεις σε επιστημονικά συνέδρια, ημερίδες και επιστημονικές συναντήσεις.....	σσ. 11-13.

Α'. Βιογραφικά Στοιχεία-Εκπαίδευση/Σπουδές-Επαγγελματική Εξέλιξη.

Γεννήθηκα (15-9-1984) και μεγάλωσα στο Κάιρο της Αιγύπτου. Εκεί ολοκλήρωσα τις εγκύκλιες σπουδές μου στο Ελληνικό Σχολείο της Αμπετείου Σχολής Καΐρου, το οποίο υπάγεται στην Ιερά Αρχιεπισκοπή Σινά. Εκεί διδάχθηκα, εκτός από την ελληνική και την αραβική γλώσσα και τα αντίστοιχα μαθήματα που διδάσκονται στο εκπαιδευτικό σύστημα της Αιγύπτου, όπως ισλαμική ιστορία, αραβική λογοτεχνία κλ.π. Μετά την αποφοίτησή μου από το Λύκειο εγκαταστάθηκα στην Ελλάδα και εισήχθην στο Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, λαμβάνοντας υποτροφία από το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας. Τις προπτυχιακές μου σπουδές ολοκλήρωσα το 2007 με βαθμό «Λίαν καλώς, 7,24». Μετά την ολοκλήρωση των προπτυχιακών μου σπουδών υπηρέτησα την στρατιωτική μου θητεία (2008) στον Στρατό Ξηράς ως Έλληνας Ομογενής εξ Αιγύπτου.

Κατά τα έτη 2010-2012 παρακολούθησα τακτικά σεμινάρια και ποικίλα προγράμματα σπουδών από το Ίδρυμα Ποιμαντικής Επιμορφώσεως, την Αποστολική Διακονία της Εκκλησίας της Ελλάδος του Τομέα Κατηχήσεως και Ορθόδοξης Μαρτυρίας. Το 2012 έγινα δεκτός στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών “Σπουδές στην Ορθόδοξη Θεολογία” (νυν ΜΠΣ Ορθόδοξη Χριστιανική Θεολογία και Θρησκευτικός Πλουραλισμός) της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, το οποίο ολοκλήρωσα τον Νοέμβριο του 2015 με βαθμό «Άριστα» 8,84. Έλαβα υποτροφία αριστείας από το σχετικό Ίδρυμα.

Τον Ιανουάριο του 2016 το Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών μου ανέθεσε την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής με θέμα: «Ο Διάλογος του Κόπτη Θεολόγου Al-Safi ibn al-‘Assāl (-1253/75) με το Ισλάμ». Τον Οκτώβριο του 2019 αναγορεύτηκα Διδάκτωρ του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας με βαθμό «Άριστα» ομοθύμως.

Αναφορικός με την επαγγελματική μου ενασχόληση και εξέλιξη, κατά τα έτη 2010-2022 εργάστηκα στο πεδίο του προσφυγικού και μεταναστευτικού ως Διερμηνέας και Διαπολιτισμικός Διαμεσολαβητής Αραβικών σε Διεθνείς και Εθνικούς Οργανισμούς, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, όπως ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης, το Danish Refugee Council, η Εταιρεία Ανάπτυξης και Τουριστικής Προβολής Αθηνών, η Ανώνυμη Εταιρεία Μονάδων Υγείας και ο Ερυθρός Σταυρός.

Από το 2020 έως το 2022 εργάστηκα ως εντεταλμένος διδάσκων στο Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας της Θεολογικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, στο πλαίσιο του Προγράμματος: «Απόκτηση Ακαδημαϊκής Διδακτικής Εμπειρίας σε Νέους Επιστήμονες Κατόχους Διδακτορικού».

Το Φεβρουάριο του 2022 εκλέχθηκα ομοφώνως ως μέλος Ε.ΔΙ.Π. του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας, στον Τομέα Θρησκευολογίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας με γνωστικό αντικείμενο: «Ισλάμ και ισλαμοχριστιανικές σχέσεις». Την 28η Σεπτεμβρίου 2022 ανέλαβα υπηρεσία ως μέλος Ε.ΔΙ.Π. (ΦΕΚ: 2285/14-9-2022 τ. Γ). Από την ημέρα ανάληψης της υπηρεσίας μου ως μέλους Ε.ΔΙ.Π. διδάσκω διάφορα μαθήματα (έξι συνολικά) που άπτονται του γνωστικού μου αντικειμένου σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο σπουδών.

Γνωρίζω σε άριστο επίπεδο την αραβική γλώσσα ως μητρική, καθώς επίσης και την αγγλική γλώσσα, ενώ έχω εξειδικευτεί επιμορφωτικά και στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση και έχω ολοκληρώσει τη θεματική ενότητα: ΕΚΠ65 Ανοικτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, του Μεταπτυχιακού Προγράμματος “Επιστήμες της Αγωγής”, του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, Πάτρα. Παράλληλα από τον Ιούνιο του 2023 παρακολουθώ εξ αποστάσεως το Δίπλωμα ισλαμικών σπουδών (Diploma in Islamic Studies) του Islamic Online University (IOU), Πανεπιστήμιο της Ντόχα, Κατάρ.

B'. Διδακτικό Έργο.

B'.1. Διδασκαλία σε Α.Ε.Ι.

1. **Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023:** Ως μέλος Ε.ΔΙ.Π. του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας δίδαξα τα ακόλουθα μαθήματα. Στο Θερινό Εξάμηνο το προπτυχιακό μάθημα: «**Ιστορία των Θρησκειών – Ισλάμ**» (31E123) (Υποχρεωτικό, 5ου εξαμήνου), ενώ στο Εαρινό Εξάμηνο τα σχετικά μαθήματα: α) «**Το Ισλάμ στη Βυζαντινή Γραμματεία (7ος – 10ος αι.)**» (311045) (Προαιρετικό, 6ου εξαμήνου), β): «**Χριστιανισμός και Ισλάμ**» (311063) (Προαιρετικό, 2ου εξαμήνου), και γ): «**Ο Χριστός στο Ισλάμ**» (311064) (Προαιρετικό, 3ου εξαμήνου). Σε επίπεδο μεταπτυχιακών σπουδών, βάσει του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών «Θρησκευολογία» (Ειδίκευση: Θρησκευολογία, Θεματική ενότητα Α: Ιστορία των Θρησκειών), δίδαξα τα ακόλουθα μαθήματα: α) «**Θέματα Ισλαμικής Θεολογίας**» (3103) (1ου εξαμήνου) και β) «**Θρησκεία και Πολιτισμός**» (3128) (3ου εξαμήνου).
2. **Ακαδημαϊκό έτος 2021-2022:** Με αυτοδύναμη διδασκαλία δίδαξα στο Θερινό Εξάμηνο το μάθημα «**Ιστορία Θρησκειών – Ισλάμ**» (31E123), Ε' Εξάμηνο, και στο Εαρινό Εξάμηνο το μάθημα «**Το Ισλάμ στη Βυζαντινή Γραμματεία (7ος – 10ος αι.)**» (311045), ΣΤ' Εξάμηνο, στο πλαίσιο του Προγράμματος: «Απόκτηση Ακαδημαϊκής Διδακτικής Εμπειρίας σε Νέους Επιστήμονες Κατόχους Διδακτορικού», Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, 2021-2022.
3. **Ακαδημαϊκό έτος 2020-2021:** Με αυτοδύναμη διδασκαλία δίδαξα στο Θερινό Εξάμηνο το μάθημα «**Ιστορία Θρησκειών – Ισλάμ**» (31E123), Ε' Εξάμηνο, και στο Εαρινό Εξάμηνο το μάθημα «**Το Ισλάμ στη Βυζαντινή Γραμματεία (7ος – 10ος αι.)**» (311045), ΣΤ' Εξάμηνο, στο πλαίσιο του Προγράμματος: «Απόκτηση Ακαδημαϊκής Διδακτικής Εμπειρίας σε Νέους Επιστήμονες Κατόχους Διδακτορικού», Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, 2020-2021.
4. **Ακαδημαϊκά έτη: 2019-2023:** Σε συνδιδασκαλία (επικουρική) με τον Καθηγητή Σωτήριο Δεσπότη, δίδαξα και διδάσκω το μάθημα: «**Βίβλος, Ιουδαιοχριστιανισμός και Κοράνιο: Συγκριτική θεώρηση**» στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών: «Πηγές, Λατρεία και Διαπολιτισμικός Βίος του Χριστιανισμού», Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Γ'. Διοικητικό Έργο.

Μέλος εισηγητικών επιτροπών.

1. Επί τη βάσει της Γενικής Συνέλευσης του Τομέα Θρησκευολογίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας με το υπ. αριθμ. πρωτ. 45117/16.05.2023 έγγραφό ορίστηκε τακτικό μέλος της εφορευτικής επιτροπής για την ψηφοφορία Εκλογές 2023 για την ανάδειξη εκπροσώπου του Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) στη Γενική Συνέλευση του Τομέα: Θρησκευολογίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας.
2. Επί τη βάσει της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας με το υπ. αριθμ. πρωτ. 45108/16.05.2023 έγγραφό ορίστηκε τακτικό μέλος της εφορευτικής επιτροπής για την ψηφοφορία Εκλογές 2023 για την ανάδειξη εκπροσώπου του Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) στη Γενική Συνέλευση του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας.
3. Με απόφαση της 11-04-2023 Συντονιστικής Επιτροπής του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών «Πηγές, Λατρεία και Διαπολιτισμικός Βίος του Χριστιανισμού» ορίστηκε χειριστής του έργου του ΠΙΜΣ στον ΕΛΚΕ με έναρξη από 01.04.2023 και εξής.

Άλλες δραστηριότητες:

1. Στο πλαίσιο του μαθήματος "Ιστορία Θρησκειών - Ισλάμ", του προπτυχιακού κύκλου σπουδών του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, διοργάνωσα επίσκεψη στο ισλαμικό Τέμενος του Βοτανικού, στο οποίο συμμετείχαν οι προπτυχιακοί φοιτητές
(https://www.soctheol.uoa.gr/anakoinoseis_kai_ekdiloseis/proboli_ekdilosis/apo_tin_ekpaideytiki_episkepsi_sto_islamiko_temenos_ton_athi_non_sto_plaisio_toy_mathimatos_istoria_thri/).
2. Στο πλαίσιο του μαθήματος "Ιστορία Θρησκειών - Ισλάμ" του προπτυχιακού κύκλου σπουδών του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, διοργάνωσα διάλεξη με ομιλητή τον Καθηγητή ισλαμικού Δικαίου του ΕΚΠΑ κ. Κυριάκου Πατραγά, με

θέμα: "Ισλάμ: Θρησκεία και Δίκαιο", 28-11-2022
[\(https://www.soctheol.uoa.gr/anakoinoseis_kai_ekdiloseis/proboli_ekdilosis/islam_thriskeia_kai_dikaio_dialexi_toy_kathigiti_k_patraga_sti_theologiki_scholi_toy_ekpa/\)](https://www.soctheol.uoa.gr/anakoinoseis_kai_ekdiloseis/proboli_ekdilosis/islam_thriskeia_kai_dikaio_dialexi_toy_kathigiti_k_patraga_sti_theologiki_scholi_toy_ekpa/).

Δ'. Εργογραφία.

Διδακτορική Διατριβή.

Ο Διάλογος του Κόπτη θεολόγου *Al-Ṣafī ibn al-ʿAssāl* (-1253/75) με το Ισλάμ, Διδακτορική διατριβή, Θεολογική Σχολή, Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευσιολογίας, ΕΚΠΑ, 2019, σελ. 596.

Μονογραφίες.

1. Το Σαλαφιτικό Ισλάμ (*al-Salafīyah*): Ιστορία και πεποιθήσεις (Islamica, Arabica et Turcica II), Εκδόσεις Ηρόδοτος: Αθήνα 2021, σελ. 180. ISBN 978-960-485-408-0.
2. Τα άρθρα της ισλαμικής πίστεως (*arkān al-Imān*) υπό το φως της σουνιτικής ερμηνείας (Islamica, Arabica et Turcica II), Εκδόσεις Ηρόδοτος: Αθήνα 2021, σελ. 100. ISBN 978-960-485-410-3.
3. Ο Ιησούς ο υιός της Μαριάμ (*ʿĪsā Ibn Maryam*) στη μουσουλμανική παράδοση (Islamica, Arabica et Turcica V), Εκδόσεις Ηρόδοτος: Αθήνα 2023, σελ. 114. ISBN 978-960-485-417-2.
4. Ισλάμ και βιβλικές θρησκείες: Η περίπτωση του μουσουλμάνου λογίου *Ibn Ḥazm* (994-1064), (Islamica, Arabica et Turcica VI), Εκδόσεις Ηρόδοτος: Αθήνα 2023, σελ. 360. ISBN 978-960-485-513-1.
5. Χριστιανισμός και Ισλάμ: Συγκριτική μελέτη στην ουσία και στην έκφραση των δύο θρησκειών, (σε συνεργασία με τον Καθηγητή Σωτήριο Δεσπότη), Εκδόσεις Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών: Αθήνα 2023, σελ. 369. ISBN 978-960-466-311-8.

Άρθρα σε περιοδικά και συλλογικούς τόμους, εισηγήσεις σε δημοσιευμένα πρακτικά συνεδρίων:

1. «Οί μεταρρυθμιστές της κοπτικής θεολογίας τοῦ 20οῦ αἰώνα», *Σύναξη* 136 (2015), σσ. 58-63.
2. «Η διαμόρφωση της ισλαμικής θεολογίας (ʿIlm al-Kalām) και η ανάδειξη των ισλαμικών θεολογικών ομάδων», *Νέα Σιών*, Τόμος κε' (2018), σσ. 217-249.
3. «Η θέση των Χριστιανών (an-Naṣārā) ως προστατευόμενα μέλη (ahl al-dhimma) εντός της ισλαμικής επικράτειας (Dār al-Islām) κατά τη διάρκεια των ισλαμικών χαλιφάτων (632-1258)», *Εκκλησιαστικός Φάρος ΠΘ'* (2018-2019), σσ. 7-20.
4. «Μουταζιλιτισμός: το λογοκρατικό ρεύμα του Ισλάμ και οι θεμελιώδεις αρχές του», *Εκκλησιαστικός Φάρος ΠΘ'* (2018-2019), σσ. 21-37.
5. «Αδελφοί Μουσουλμάνοι: Η μήτρα του «πολιτικού Ισλάμ» και της ισλαμικής τρομοκρατίας», *Άμυνα και Διπλωματία* 327 (2019), σσ. 24-26.
6. «Η Τριαδολογία τοῦ Θεόδωρου Ἀβουκάρα σὲ διάλογο μὲ τὸν ἰσλαμικὸ μονοθεϊσμό», *Σύναξη* 151 (2019), σσ. 39-47.
7. «The Divine in the Theological Thinking of Saint John of Damascus in relationship with relevant Teachings of Theodore Abu Qurrah», *International Journal of Orthodox Theology* 10:4 (2019), σσ. 154-170.
8. «Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς στὸ Ἰσλάμ», *Θεολογία*, 90. 4 (2019), σσ. 173-190.
9. «Το κίνημα του Ουαχαμπισμού και η διαμόρφωσή του», *Άμυνα και Διπλωματία* 340 (2020), σσ. 44-45.
10. «Ο θεσμός του ισλαμικού Πανεπιστημίου (madrasa) και ο ρόλος του στη ζωή των μουσουλμάνων», *Πάπυροι* 9 (2020), σσ. 13-18.
11. «Η Βίβλος στο Ισλάμ», (σε συνεργασία με τον Καθηγητή Σωτήριο Δεσπότη), *Επιστημονική Επιθεώρηση του Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Σπουδές στην Ορθόδοξη Θεολογία», Διάλογος «Σπουδές στη Θεολογία», Τόμος ΙΑ', 2020, σσ. 96-122.*
12. «Το Ισλάμ κατά τον Θεοφάνη τον Ομολογητή», *Εκκλησιαστικός Φάρος* 90, (2020-2021), σσ. 7-16.
13. «Ἡ συνάντηση Ὁρθοδοξίας καὶ Ἰσλάμ: ἡ βυζαντινὴ καὶ ἀραβόφωνη ἀντιισλαμικὴ γραμματεία καὶ ἡ σύγχρονη πραγματικότητα», *Θεολογία* 92. 4 (2021), σσ. 173-190.
14. «Ο ιερός πόλεμος (Jihād) και οι ενδο-ισλαμικές ερμηνείες του», *Άμυνα και Διπλωματία* 350 (2021), σσ. 10-15.

15. «Ἡ ἐλευθερία τῆς βουλήσεως καὶ τὸ δόγμα τοῦ θείου θεσπίσματος στὴ μουσουλμανικὴ σκέψη», *Θεολογία* 92. 3 (2021), σσ. 243-251.
16. «The Islamic Bible», (σε συνεργασία με τον Καθηγητὴ Σωτήριον Δεσπότη), *Al-Qasemi Journal of Islamic Studies*, Volume 7, Issue 2, (2022), σσ. 61-78.
17. «Ἡ ἀληθινὴ θρησκεία στὴ θεολογικὴ σκέψη τοῦ Σύρου Θεολόγου/mutakallim Abū Rā'īta l-Takrītī (775-835) ὡς ἀπάντηση στὴν ἰσλαμικὴ πρόκληση», Πρακτικὰ Ἡμερίδας: Ἡ Θεολογία συναντᾷ τις ἄλλες ἐπιστῆμες καὶ τέχνες, Θεολογικὴ Σχολή, Τμήμα Κοινωνικῆς Θεολογίας καὶ Θρησκευολογίας, Ἐθνικὸ καὶ Καποδιστριακὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν, 2022, σσ. 269-281.
18. «Τὰ δικαιώματα τῶν μὴ Μουσουλμάνων/ἀπίστων (al-kuffār) σε ἰσλαμικὸ κράτος, ὑπὸ τὸ πρίσμα τοῦ Σαλαφιτικοῦ Ἰσλάμ (al-Salafiyah)», Πρακτικὰ τοῦ διεπιστημονικοῦ Συνεδρίου "Θρησκείες καὶ Ἀνθρώπινα Δικαιώματα" τοῦ Τμήματος Κοινωνικῆς Θεολογίας καὶ Θρησκευολογίας τοῦ Ε.Κ.Π.Α., Ἀθήνα, 2022, σσ. 265-271.
19. «Τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ χριστιανοῦ θεολόγου Al-Ṣafī Ibn al-ʿAssāl (13ος αἰ.) ὑπὲρ τῆς ἀξιοπιστίας τῆς Βίβλου ἐναντὶ τῆς ἰσλαμικῆς πρόκλησης», *Mésogeios* 38 (2023), σσ. 275-290.
20. «Τὸ χωρίο «καὶ εἶδον ἀναβάτας ἱππεῖς δύο καὶ ἀναβάτην ὄνου καὶ ἀναβάτην καμήλου. ἀκρόασαι ἀκρόασιν πολλήν» (Ἠσαΐα 21,7) ὡς πεδίο ἰσλαμο-χριστιανικῆς ἀντιπαράθεσης», *Χωρὶς Πλάτες* (1), (2023), σσ. 9-18.
21. «Ἡ ἀξιολόγηση τῆς ἐννοίας τῶν θείων ὀνομάτων ὡς μέσο ἐξήγησης τῆς τριαδικότητος τοῦ Θεοῦ στο μουσουλμανικὸ κοινόν. Ἡ περίπτωση τοῦ Σύρου Θεολόγου/mutakallim Abū Rā'īta l-Takrītī (775-835)», Πρακτικὰ Ἡμερίδας Ἐργαστηρίου Θρησκευολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ταυτότητα - Ἑτερότητα - Διαπολιτισμικότητα. Ἡ περίπτωση τῶν διαθρησκευακῶν διαλόγων, (ὑπὸ ἐκδόσῃ).
22. «Χριστιανοὶ πρόσφυγες καὶ μετανάστες στὴν Ελλάδα ἀπὸ τὴ Μ. Ἀνατολή. Θρησκευολογικὴ καὶ Κοινωνιολογικὴ θεώρηση», (σε συνεργασία με τὸν Ἐπίκουρο Καθηγητὴ Ν. Δεναξά), *Νέα Σιών*, (ὑπὸ ἐκδόσῃ).

Ετεροαναφορές (ενδεικτικά):

1. Ε. Κονδύλη, *Το Χρονικό της Μεσογείου. Βυζάντιο, Ισλάμ, Δύση*, Πεδίο, Αθήνα 2020, σ. 106 Η Ομότιμη Καθηγήτρια Ελένη Κονδύλη παραπέμπει στη διδακτορική μου διατριβή (= Ο Διάλογος του Κόπτη θεολόγου Al-Ṣafī ibn al-ʿAssāl (-1253/75) με το Ισλάμ, Θεολογική Σχολή, Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευσιολογίας, ΕΚΠΑ) ως τεκμηρίωση για τη μεταφραστική δραστηριότητα των Κοπτών συγγραφέων al-ʿAssāl (13ος αι.).
2. Alexey Sarabyev, Терпение как искусство скрывать нетерпимость, или долгосрочная стратегия Братьев-мусульман по изменению Ближнего Востока // Контуры глобальных трансформаций, 2019, № 4, 183-208, σσ. 204 και 207, παραπέμπει στο άρθρο μου «Αδελφοί Μουσουλμάνοι: Η μήτρα του «πολιτικού Ισλάμ» και της ισλαμικής τρομοκρατίας», *Άμυνα και Διπλωματία* 327 (2019), σσ. 24-26.
3. S. Suroyo, B. Putra και S. Ratnawati, «The Analysis of Islamic Theology Toward Mandi Safar Ritual in Akit Tribal Bengkalis-Riau», στο *Journal of Social Science and Religion*, Volume 07 Number (01 July 2022), 93-108, σ. 103 και 106 παραπέμπουν στο άρθρο «The Islamic Bible», *Al-Qasemi Journal of Islamic Studies*, Volume 7, Issue 2, (2022), σσ. 61-78, προκειμένου να τεκμηριώσουν την άποψη ότι το Ισλάμ αποδέχεται τα ιερά βιβλία (Κοράνιο, Πεντάτευχος, Ευαγγέλιο) ως θείες αποκαλύψεις.
4. Ο Επίκουρος Καθηγητής Νικόλαος Δεναξάς στο άρθρο του «Θρησκείες και metaverse. Κρίσεις και σχόλια γύρω από τις «μετά-θρησκείες» στο πλαίσιο του «καπιταλισμού της επιτήρησης», εισήγηση στο 8ο τακτικό συνέδριο της Ελληνικής Κοινωνιολογικής Εταιρείας (Ε.Κ.Ε.), Εκδόσεις Gutenberg, αναφερόμενος στο ότι οι σουνίτες μουσουλμάνοι ασπάζονται το θείο διάταγμα (qadar) του καλού και του κακού, καθώς πιστεύουν στη σοφία και τη βούληση του Θεού, παραπέμπει στο άρθρο μου, υπό τον τίτλο: «Η ἐλευθερία τῆς βουλήσεως καὶ τὸ δόγμα τοῦ θείου θεσπίσματος στὴ μουσουλμανικὴ σκέψη», *Θεολογία* 92. 3 (2021), σσ. 243-251.

Ε'. Εισηγήσεις σε επιστημονικά συνέδρια, ημερίδες και επιστημονικές συναντήσεις.

1. Εισήγηση στην Ημερίδα για την Ιεραποστολή αφιερωμένη στον Αρχιεπίσκοπο Αλβανίας κ. κ. Αναστάσιο Γιαννουλάτο: «Η εξακτίνωση του χριστιανικού κηρύγματος στην Μαύρη ήπειρο: Από τον Αιθίοπα αξιωματούχο στον 21 ο αιώνα», με θέμα εισήγησης: «Ορθόδοξοι και Κόπτες της Αιγύπτου», το οποίο διοργανώθηκε από το Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, 6/6/2014
(<https://www.vimaorthodoxias.gr/vivlia-ekdiloseis/%CE%B7%CE%BC%CE%B5%CF%81%CE%AF%CE%B4%CE%B1-%CE%B1%CF%86%CE%B9%CE%B5%CF%81%CF%89%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CE%B7-%CF%83%CF%84%CE%BF%CE%BD-%CE%B9%CE%B5%CF%81%CE%AC%CF%81%CF%87%CE%B7-%CF%80%CE%BF%CF%85-%CF%80/>).
2. Εισήγηση στο 28ο Διεθνές Συνέδριο Μεσογειακών Σπουδών: «Θρησκευτικά ρεύματα στη Μεσόγειο – η περίπτωση της χριστιανικής Αιγύπτου», με θέμα εισήγησης: «Η ασκητική μορφή του Ματθαίου του Πτωχού (1919-2006) και η αναζωογονητική επίδραση του Μεσογειακού Πολιτισμού στη σύγχρονη Κοπτική Εκκλησία» που διοργανώθηκε από την Ένωση Μεσογειακών Σπουδών (Mediterranean Studies Association) στη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, 28/5/2015
(<https://www.mediterraneanstudies.org/MSA%202015%20PROGRAM%20Final--REVISED--for%20POSTING%205-7-2015.pdf>).
3. Εισήγηση στο Συνέδριο «Η ιστορικο-δογματική ταυτότητα των Κοπτών δια μέσου των αιώνων», με θέμα εισήγησης: «Η συμμετοχή των Κοπτών στον ισλαμο-χριστιανικό διάλογο κατά την μεσαιωνική περίοδο (10ος – 14ος αι.)», το οποίο διοργανώθηκε από το Ελληνικό Ινστιτούτο Αιγυπτιολογίας σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Κοπτικών Σπουδών του Πανεπιστημίου της Αλεξάνδρειας, 15/5/2016.
4. Εισήγηση στο Θερινό Πανεπιστήμιο «Θρησκείες και Διαπολιτισμικότητα στη Μεσόγειο», με θέμα εισήγησης: «Τα

επιχειρήματα του Κόπτη Θεολόγου Al-Ṣafī ibn al-ʿAssāl (-1253/75) υπέρ της αξιοπιστίας της Βίβλου, έναντι της ισλαμικής πρόκλησης», το οποίο διοργανώθηκε από το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Θεολογία και Κοινωνία» του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, 6/7/2018 (<https://www.youtube.com/watch?v=Bx0r3dsromc&t=333s>).

5. Εισήγηση στο Διεπιστημονικό Συνέδριο «Θρησκείες και Ανθρώπινα Δικαιώματα», με θέμα εισήγησης: «Τα δικαιώματα των μη Μουσουλμάνων/απίστων (al-kuffār) σε ισλαμικό Κράτος, υπό το πρίσμα του Σαλαφιτικού Ισλάμ (al-Salafiyah)», το οποίο διοργανώθηκε με πρωτοβουλία του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας της Θεολογικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, 15/2/2019 (<https://www.youtube.com/watch?v=04RjcbKzVI4&t=812s>).
6. Εισήγηση στη διεπιστημονική Ημερίδα «Η Θεολογία συναντά τις άλλες επιστήμες και τέχνες», με θέμα εισήγησης: «Η αληθινή θρησκεία στη θεολογική σκέψη του Σύρου Θεολόγου/mutakallim Abū Rāʾiṭa l-Takrītī (775-835) ως απάντηση στην ισλαμική πρόκληση», η οποία διοργανώθηκε με πρωτοβουλία του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας της Θεολογικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, 28-5-2022 (<https://www.youtube.com/watch?v=KWnfFwBgLgE>).
7. Εισήγηση στη διαδικτυακή Α' Διεθνής Ημερίδα του Εργαστηρίου Θρησκευολογίας της Θεολογικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών «Ταυτότητα - Ετερότητα - Διαπολιτισμικότητα. Η περίπτωση των διαθρησκευτικών διαλόγων», με θέμα εισήγησης: «Η αξιολόγηση της έννοιας των θείων ονομάτων ως μέσο εξήγησης της τριαδικότητας του Θεού στο μουσουλμανικό κοινό. Η περίπτωση του Σύρου θεολόγου/mutakallim Abū Rāʾiṭa l-Takrītī (775-835)», 12-3-2023 (<https://www.youtube.com/watch?v=fLIAdFQmQ3U>).
8. Συμμετοχή σε στρογγυλή τράπεζα με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα για την Καταπολέμηση της Ισλαμοφοβίας που διοργάνωσε η Μουσουλμανική Ένωση Ελλάδος (MEE), στις 14-3-2023

(https://www.eulema.org/?fbclid=IwAR0QYCYZagu2XP-n_8zCneFKwctmbuhrLWu18ir9SaEjDdl8eGZBq7dgliz0).

ΣΤ' Μέλος Επιστημονικών Ενώσεων και Οργανισμών:

1. 2023-2026: Μέλος του διοικητικού συμβουλίου (Δ.Σ.) του Πατριαρχικού Ιδρύματος Ορθοδόξου Ιεραποστολής Άπω Ανατολής, με έμφαση στο Ισλάμ (<https://patriarchikoidryma.gr/idryma/#ds>).
2. 2020-Σήμερα: Μέλος του Εργαστηρίου Θρησκευσιολογίας (*ReligLab*), το οποίο ανήκει οργανικά στο Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευσιολογίας της Θεολογικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ), με έμφαση στο Ισλάμ.
3. 2023-Σήμερα: Μέλος της επιστημονικής επιτροπής του επιστημονικού περιοδικού *Χωρίς Πλάτες* (ιστορία, φιλοσοφία, τέχνες, πολιτισμός) που εκδίδεται από τις εκδόσεις Ηρόδοτος, για θέματα Χριστιανισμού.